

Bruxelles, 20. veljače 2015.
(OR. en)

5510/15

JURINFO 3
PARLNAT 10

NAPOMENA

Od: Radna skupina za e-pravo (e-pravo)

Za: Coreper/Vijeće

Br. preth. dok. : 15184/2/14 REV 2 JURINFO 52

Predmet: Izvješće o pristupu pravu

I. UVOD

„Ignorantia juris non excusat”

1. Pravo Europske Unije obuhvaća široko područje djelovanja, unutar okvira utvrđenog Ugovorima. Ne samo da se bavi općim načelima, kao što je utvrđivanje okvira za EU i kako funkcionira, nego obuhvaća i druge aspekte svakodnevnog života građana i poduzeća u Europi. Pravila o priznavanju razvoda i odluke koje se odnose na obveze uzdržavanja ili pitanja nasljeđivanja od ključne su važnosti za građane koji žive u svakoj državi članici. Isto tako, pravo trgovačkih društava, pravila o funkcioniranju unutarnjeg tržišta i stečajni postupci primjeri su od posebnog interesa za poduzeća.

2. Stoga je pitanje pristupa pravu ključno. U tom su se kontekstu odvijale tehničke rasprave unutar Radne skupine Vijeća za e-pravo. Radna skupina sastoji se od predstavnika 28 država članica, Ureda za publikacije, Komisije i Glavnog tajništva Vijeća. Predstavnicima Suda Europske unije također doprinose njezinu radu. U posebnom dopisu radne skupine rješavat će se potreba za boljim širenjem pravnih podataka i koordinacijom dodijeljenih tehničkih sredstava, kako bi se osigurao najlakši mogući pristup europskom pravu i pravu države članice koje je potrebno za provedbu europskih instrumenata.
3. Cilj je ovog izvješća rasprava o glavnim postignućima ostvarenim u pogledu pristupa europskom pravu i nacionalnom pravu, kao i mogućnost nudi pristupa pravu trećih zemalja, ako je to u interesu Europske unije ili država članica.

II. PRISTUP PRAVU

4. Da bi izvršavale ovlasti dodijeljene Europskoj Uniji Ugovorima, institucije donose uredbe, direktive, odluke, preporuke i mišljenja. Uredbe imaju opću primjenu. Obvezujuće su u cijelosti i neposredno se primjenjuju u svim državama članicama. Stoga je neophodno osigurati izravan pristup takvom zakonodavstvu koje je sastavni dio pravnih sustava država članica i proizvodi učinke bez potrebe za dodatnim aktima.
5. Direktive su obvezujuće, u pogledu rezultata koje treba postići, za svaku državu članicu kojoj su upućene, a odabir oblika i metoda postizanja tog rezultata prepušten je nacionalnim tijelima. Direktive moraju biti prenesene u pravo država članica putem nacionalnih mjera. Na taj su konkretan način međusobno povezani pravo Europske unije i nacionalna prava.
6. Odluke su obvezujuće u cijelosti. Obvezujuće su samo za one kojima su upućene. Preporuke i mišljenja nemaju obvezujuću snagu.

III. PRISTUP PRAVU NA EUROPSKOJ RAZINI

1. EUR-Lex

7. Služeći kao neprocjenjiva platforma za pristup pravu, internetske stranice EUR-Lex jedan su od najvažnijih i najdugovječnijih proizvoda Europske unije. Dostupne na eur-lex.europa.eu internetske stranice pružaju detaljne informacije o EU-u i nacionalnom pravu, sadrže stranice Službenog lista Europske unije i nude obilje informacija o zakonodavnim postupcima, pripremnim aktima i sudskoj praksi EU-a.
8. Uvijek u razvoju i posebno imajući u vidu potrebe građana za pravnim informacijama, EUR-Lex postupno dodaje nove sadržaje, koji se potom prepoznaju kao ključni. Tako, dok su rane verzije internetskih stranica sadržavale isključivo „europski” sadržaj, portal N-Lex sadrži poveznice na nacionalna zakonodavstva. Internetske stranice također nude sve učinkovitije i detaljnije alate za pretraživanje, prilagođene potrebama građana i pravnih stručnjaka.
9. Internetskim stranicama EUR-Lex upravlja Ured za publikacije Europske unije, koji, s druge strane, ima Upravni odbor u kojem su zastupljene različite institucije EU-a. Međuinstitucionalna radna skupina za Lex (ILWP) također podupire rad koji obavlja Ured za publikacije.

2. Elektroničko izdanje Službenog lista

10. Vijeće je 7. ožujka 2013. donijelo Uredbu (EU) br. 216/2013 o elektroničkom izdanju *Službenog lista Europske unije*. Tom Uredbom, koja je stupila na snagu 1. srpnja 2013., određuje se da Službeni list mora biti objavljen u elektroničkom obliku na službenim jezicima institucija Europske unije. Samo je Službeni list objavljen u elektroničkom obliku vjerodostojan i proizvodi pravne učinke.

11. U iznimnim okolnostima možda neće biti moguće objaviti elektroničko izdanje Službenog lista zbog nepredviđenog i iznimnog poremećaja informacijskog sustava Ureda za publikacije. U takvim je slučajevima samo tiskano izdanje Službenog lista vjerodostojno i proizvodi pravne učinke.
12. Elektroničko izdanje Službenog lista nosi napredan elektronički potpis i dostupno je javnosti na internetskim stranicama EUR-Lex u nezastarjelu formatu i na neodređeno razdoblje. Moguće ga je besplatno pretraživati.
13. Donošenje te Uredbe predstavljalo je ključni korak u jamčenju pristupa pravu EU-a i pružilo pravnu sigurnost građanima, poduzećima i institucijama, kao i jednostavan, izravan pristup prilagođen korisniku.

3. Prijevodi

14. Uredba br. 1 Europske ekonomske zajednice, kako je objavljena u Službenom listu 6. listopada 1958. i izmijenjena zbog niza pristupanja novih država članica, određuje jezike koji se rabe u zakonodavstvu koje donosi Europska unija. Trenutačno su svi pravni akti dostupni na 23 jezika institucija EU-a, kao i na 24. jeziku u slučaju uredbi koje su donijeli Vijeće i Europski parlament u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom. Time se osigurava da zakonodavstvo koje se donosi na razini EU-a bude u potpunosti razumljivo i dostupno, te da se istodobno prenosi na svim jezicima Europske unije uz puno poštovanje kultura država članica.

4. Pojmovnici EU-a – Eurovoc

15. Akti Europske unije veoma su specifični i sadrže obilje koncepata, a ta je činjenica brzo iznjedrila potrebu za alatima kojima će se ti koncepti katalogizirati. Doista, uvjeti odredbe prava EU-a kojom se ne poziva izričito na pravo država članica radi utvrđivanja njezina značenja i područja primjene moraju se u pravilu autonomno i ujednačeno protumačiti u cijeloj Europskoj uniji, uzimajući u obzir kontekst te odredbe i cilj kojem teži zakonodavstvo u pitanju¹.
16. Imajući to na umu, Europska unija razvila je Eurovoc, pojmovnik izraza koji se rabe u svim područjima zakona EU-a. Pojmovnik je dostupan na svim jezicima EU-a kako bi se zadovoljile potrebe korisnika i uzelo u obzir prirodu Europske unije. Zahvaljujući pojmovnicima korisnici će u potrazi za informacijama o nekom konceptu moći pronaći odgovarajući koncept na drugom jeziku.

5. Normizacija metapodataka

17. Normizacija metapodataka automatski pomaže osigurati učinkovitiju distribuciju informacija na internetu. U tu su svrhu europske institucije uspostavile Međuinstitucijski odbor za održavanje metapodataka (IMMC), čiji je zadatak definirati zajedničke metapodatke, pravila i protokole razmjene i minimalni skup metapodataka. U istom kontekstu, institucije EU-a i određene države članice također rade na provedbi europskog identifikatora zakonodavstva (ELI) (vidi u nastavku).
18. Radom na normizaciji metapodataka na taj način, EU nastoji poboljšati pristup informacijama koje su postavljene na internet i, općenito, poboljšati predstavljanje prava i pristup njemu.

¹ Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, stavak 32.

6. Konsolidacija i kodifikacija

19. Na razini Europske unije koncepti konsolidacije i kodifikacije razlikuju se. Ta se dva izraza mogu rabiti i s drugim značenjima u nacionalnim pravnim sustavima država članica.
- (a) konsolidacija
20. Konsolidacija znači postupak kojim se odredbe temeljnog akta i sve naknadne izmjene sastavljaju u jedinstveni tekst. Ta se kompilacija obavlja isključivo s normativnim dijelom (uvodne izjave koje se pojavljuju u pročišćenom tekstu uvodne su izjave iz temeljnog akta). Cilj je predložiti građanima pravne akte EU-a u čitljivom obliku. Konsolidacijom se tako uvelike doprinosi da pristup informacijama o pravu EU-a bude lakši i manje složen.
21. Međutim, konsolidacija ne uključuje usvajanje novog pravnog akta te stoga nema pravni učinak. Konsolidaciju provodi Ured za publikacije te se pročišćeni tekstovi dodaju u bazu podataka EUR-lex.
22. Ured za publikacije konsolidira pravne akte EU-a na svim službenim jezicima svaki dan. Pročišćene verzije uredbi, direktiva i odluka sustavno se ažuriraju u njihovim različitim jezičnim verzijama čim se neki akt o izmjeni objavi u *Službenom listu Europske unije*. Nadalje, konsolidacija je osnova za kodifikaciju i preinake.
23. Od kraja 2014. na snazi je više od 3 650 zakonodavnih akata koji su prošli redovnu konsolidaciju (konsolidirane obitelji) i koji obuhvaćaju oko 15 000 pojedinačnih akata. Te obitelji ne predstavljaju cjelokupnu pravnu stečevinu jer neki akti nisu nikada bili izmijenjeni, a akti koji se primjenjuju samo kratkoročno ne konsolidiraju se.

24. Posljednjih je godina godišnja proizvodnja iznosila prosječno oko 1 000 000 stranica u formatu PDF, na svim službenim jezicima EU-a.
- (b) kodifikacija i preinaka
25. Svrha postupka kodifikacije jest staviti izvan snage akte koji su odabrani za kodifikaciju i zamijeniti ih jedinstvenim aktom, ne mijenjajući njihovu suštinu ni na koji način.
26. Kodifikaciju stoga provode institucije koje su donijele prvobitni akt, kako je utvrđeno Ugovorima. Nastali akti imaju pravnu valjanost i objavljuju se u seriji L Službenog lista.
27. Preinaka je donošenje novog pravnog akta koji u jednom tekstu obuhvaća znatne izmjene prethodnoga akta i nepromijenjene odredbe tog akta. Novi pravni akt zamjenjuje prethodni akt i stavlja ga izvan snage.
28. Treba učiniti više kako bi se omogućilo donošenje pročišćenih verzija ili preinačenih akata o izmjeni postojećeg instrumenta, jer se time izbjegava postojanje brojnih izoliranih akata o izmjenama, zbog čega je često teže razumjeti zakonodavstvo.
29. Od osobite je važnosti činjenica da su 28. studenoga 2001. Europski parlament, Vijeće i Komisija sklopili Međuinstitucionalni sporazum o sistematičnijem korištenju metode za preinačavanje pravnih akata (2002/C 77/01).

30. Nedavno su se Europski parlament, Vijeće i Komisija prvi put sporazumjeli da provedu postupak preinačavanja tijekom zakonodavnog postupka; taj je sporazum bio u obliku zajedničke odluke Europskog parlamenta i Vijeća u dogovoru s Komisijom. Radilo se o prijedlogu Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1346/2000 o stečajnom postupku koji je promijenjen na preinaku.
31. Češća uporaba metode preinake, ili kodificiranje akata o izmjenama nakon njihova donošenja, građanima bi omogućilo potpune i čitljive tekstove koji bi imali pravni učinak.

IV. NACIONALNO PRAVO

(a) Zakonodavstvo

i. N-Lex

32. Internetskim stranicama N-Lex, pokrenutim 2006., želi se pružiti informacije o nacionalnom zakonodavstvu u svim državama članicama EU-a.
33. Jedinstveni obrazac za pretraživanje N-Lexa na svim jezicima prikazuje rezultate iz nacionalnih baza podataka država članica. Korišten s Eurovocom, sustav omogućuje građanima da pretražuju koncepte koji im nisu poznati na vlastitu jeziku ili iz vlastitog nacionalnog sustava.

34. Višejezičnost Europske unije, iako njezina prednost, predstavlja i značajan izazov u pogledu pristupa pravu, a osiguravanje pristupa nacionalnim internetskim stranicama koje sadrže zakonodavstvo bilo bi ograničeno u nedostatku nekog oblika prevođenja. Valja ovdje spomenuti da neke države članice nude prijevode svojeg nacionalnog zakonodavstva na drugom jeziku EU-a kako bi se čitateljima pomoglo u razumijevanju tih instrumenata. Usto, postoje planovi (vidi dolje) da se osigura poveznica na alat za automatizirano prevođenje preko kojega bi se moglo zatražiti prevođenje rezultata pretraživanja; to bi korisnicima omogućilo da pregledavaju opširne, dostupne i razumljive informacije o zakonu država članica.

ii. Nacionalne provedbene mjere

35. Optimalan pristup pravnim informacijama za građane ne znači samo pristup svim europskim instrumentima, nego i pristup nacionalnim mjerama kojima se provodi europsko pravo. Internetska stranica EUR-Lex trenutačno nudi informacije o direktivama donesenima na razini EU-a, zajedno sa skupom metapodataka o provedbenim mjerama koje su države članice donijele pri primjeni tih direktiva.

36. Javila se potreba da se te dvije skupine podataka povežu, a Vijeće, Komisija i Ured za publikacije, na razini radne skupine za e-pravo, razmatraju mogućnost stvaranja sustava za to. Rezultat bi građanima omogućio pristup ne samo direktivama, nego i odredbama nacionalnih mjera kojima su se te direktive primijenile u praksi. Radna skupina za e-pravo trenutačno istražuje tehničku stranu pružanja učinkovitog, pouzdanog i ažuriranog pristupa nacionalnim provedbenim mjerama s ciljem poboljšanja transparentnosti te istovremenog ograničavanja udvostručivanja informacija. Sadašnja razmišljanja o europskom identifikatoru zakonodavstva (ELI) obuhvaćaju i upućivanje na nacionalne provedbene mjere.

iii. Automatsko prevođenje

37. Uporaba različitih jezika u Europskoj uniji predstavlja značajan izazov u smislu pristupa pravnim informacijama. Katalogizirani je podatak doista koristan samo ako ga korisnik razumije.
38. Štoviše, sama priroda pravnih informacija čini taj izazov još većim. Čitatelj mora u potpunosti shvatiti relevantnost korištenih pojmova ako se želi izbjeći rizik njihova pogrešnog tumačenja.
39. Usluga automatiziranog prevođenja Europske komisije (MT@EC) dostupna je od srpnja 2013. Korisnicima koji pretražuju portal N-Lex pružen je pristup tim uslugama preko poveznice. Tu uslugu treba shvatiti kao izvor općih informacija, koji korisniku omogućava da razumije cjelokupnu glavnu ideju bilo kojih rezultata pretraživanja kao temelj za konzultacije sa stručnjakom prema potrebi nakon toga. Treba napomenuti da je prijevod nekih jezičnih kombinacija i dalje problematičan i trebalo bi ga poboljšati.

iv. Nacionalni pojmovnici: Legivoc

40. S obzirom na složenost pravnih izraza svakog nacionalnog sustava te razlike među njima, utvrđena je potreba za projektom sastavljanja pojmovnika za zakonodavstva država članica.
41. Izrada pojmovnika za nacionalno zakonodavstvo još je veći izazov od njegove izrade na europskoj razini. Razlog tomu je, kao prvo, taj što se relevantna znanja protežu kroz niz centara, čime temeljni rad prikupljanja pravnih rječnika postaje preduvjet. Kao drugo, budući da je svaki sustav samostojan, u višejezičnom okruženju, slični termini iz dviju država članica mogu imati različita značenja ili različiti termini mogu imati slično ili povezano značenje. Stoga je potrebno sastaviti razgrananu strukturu relevantnih veza.

42. Pilot-projekt pod nazivom Legivoc, koji je pokrenula francuska delegacija, dao je početni pregled pojmovnika sastavljenog iz nekih nacionalnih pojmovnika. To će uskoro olakšati konceptualno usklađivanje nacionalnih pravnih termina.
- v. ELI (Europski identifikator zakonodavstva)
43. Vijeće je usvojilo zaključke 2012. pozivajući na uvođenje, na dobrovoljnoj osnovi, europskog identifikatora zakonodavstva (ELI) (SL C 325, 26.10.2012., str. 3.).
44. Vijeće je smatralo da je važno ispuniti cilj osiguravanja pristupa informacijama o pravnim sustavima EU-a i država članica i uspostavljanja korisna alata za građane, pravne stručnjake i nadležna tijela država članica.
45. Potreba da se osigura pristup pravu djelomično je pokrivena digitalno dostupnim pravnim informacijama i širokom uporabom interneta. Međutim, razmjena pravnih informacija veoma je ograničena razlikama među različitim nacionalnim pravnim sustavima i među njihovim tehničkim sustavima za pohranjivanje i objavljivanje zakonodavstva na vlastitim internetskim stranicama. To otežava interoperabilnost informacijskih sustava nacionalnih i europskih institucija, unatoč povećanoj dostupnosti dokumenata u elektroničkom obliku.
46. Namjena uvođenje ELI-ja jest rješavanje tih problema. Uporaba jedinstvenih identifikatora i strukturiranih metapodataka i ontologije u upućivanju na nacionalno zakonodavstvo i službene novine, učinila bi potragu za informacijama i njihovu razmjenu učinkovitijom, prilagođenijom korisniku i bržom, pružajući istovremeno učinkovite mehanizme pretraživanja zakonodavcima, sucima, pravnim stručnjacima i građanima.

47. Zakonski bi se propisi identificirali uporabom jedinstvenog identifikatora, koji je prepoznatljiv, čitljiv i razumljiv ljudima i računalima, i koji je kompatibilan s postojećim tehničkim standardima. Osim toga, ELI nudi skup elemenata metapodataka za opisivanje zakonskih propisa u skladu s preporučenom ontologijom. Trebao bi jamčiti ekonomičan javni pristup pouzdanim i ažuriranim propisima. Koristeći se novom arhitekturom semantičke mreže, koja omogućuje da i računala i ljudi izravno obrađuju informacije, ELI bi omogućio da se podaci razmjenjuju automatski, čime bi se povećala brzina, učinkovitost i kapacitet razmjene informacija.
48. ELI stoga uzima u obzir ne samo složenost i specifičnost postojećih domaćih i europskih zakonodavnih sustava, nego i izmjene pravnih tekstova (npr. konsolidacije, akte stavljene izvan snage, itd.). Osmišljen je kao nadogradnja postojećih sustava koji se služe strukturiranim podacima. Države članice mogu ga uvesti prema vlastitom tempu.
49. Uvođenje europskog identifikatora zakonodavstva (ELI) je dobrovoljno. Ured za publikacije i nekoliko država članica trenutačno uvode ELI.

vi. Mreža za zakonodavnu suradnju

50. Rezolucijom Vijeća i predstavnika vlada država članica koji su se sastali u okviru Vijeća 20. prosinca 2008. uspostavljena je mreža za zakonodavnu suradnju između ministarstava pravosuđa država članica.
51. Sigurna elektronička platforma (www.legicoop.eu) stvorena je 2001. te se njome služe ministarstva pravosuđa u Europskoj uniji. Uz više od 4 000 zahtjeva i odgovora razmijenjenih od njezina stvaranja, platforma arhivira, na internetu, bitne informacije koje omogućuju savjetovanja i studije komparativnog prava putem jedinstvenog i učinkovitog komunikacijskog alata. Predstavnici za svaku državu članicu mogu se stoga služiti mrežom kako bi osigurali ključnu razmjenu relevantnih informacija o zakonodavstvu na snazi, zakonodavnim i pravosudnim sustavima te planovima reformi.

(b) Sudska praksa

i. Europski identifikator sudske prakse (ECLI)

52. Vijeće je 2011. godine usvojilo zaključke pozivajući, na dobrovoljnoj osnovi, na uvođenje europskog identifikatora sudske prakse i minimalnog skupa ujednačenih metapodataka za sudsku praksu (SL C 127, 29.4.2011., str. 1.).
53. Potreba da se osigura pristup pravu trebala bi ispuniti cilj širenja informacija o pravnim sustavima EU-a i država članica te poslužiti kao cilj stvaranja korisnog alata za građane, pravne stručnjake i nadležna tijela država članica.
54. Znanje o sadržaju i primjeni prava Europske unije ne može se steći isključivo iz pravnih izvora EU-a; sudska praksa nacionalnih sudova također se mora uzeti u obzir, između ostalog odluke kojima se traži prethodna odluka, odluke nakon prethodne odluke i odluke kojima se izravno provodi zakon EU-a. Štoviše, poboljšani prekogranični pristup sudskoj praksi država članica i europskih sudova olakšava studije komparativnog prava te potiče stjecanje znanja o različitim pravnim kulturama.
55. Studijom¹ koju je provela Radna skupina Vijeća za e-pravo utvrđeno je da su, osim pitanja višejezičnosti, problemi u vezi s pristupom sudskoj praksi najvećim dijelom posljedica nedostatka ujednačenih identifikatora i metapodataka. Na nacionalnoj razini postoje razni sustavi identifikacije, od kojih je neke odredio sud, dok se drugi razlikuju prema proizvođaču. Baze podataka za pretraživanje sudske prakse iz različitih država članica ili pronalaze vlastiti sustav identifikacije ili ponovno rabe jedan ili više nacionalnih sustava brojčanog označivanja. Zbog toga je pretraživanje i pozivanje na sudsku praksu u prekograničnom kontekstu iznimno teško jer identifikatori koje je izdao jedan sustav možda nisu kompatibilni s drugim sustavima.

¹ 12907/1/09

56. Kako bi se olakšao daljnji razvoj baza podataka sudske prakse i zadovoljile potrebe pravnih stručnjaka i građana, zajednički sustav za identificiranje i navođenje sudske prakse te metapodatke smatrao se nužnim.
57. Sudske odluke trebale bi se identificirati s pomoću standardnog identifikatora koji je prepoznatljiv, čitljiv i razumljiv ljudima i računalima te kompatibilan s tehnološkim standardima. Istovremeno, nacionalni identifikacijski sustavi sudske prakse trebali bi moći raditi usporedno s takvom europskom normom, ali bi i europska norma trebala služiti kao isključiva nacionalna norma za one zemlje koje to žele.
58. S obzirom na to da se organizacija sudova i računalne aplikacije kojima se sudovi koriste razlikuju ne samo među državama članicama, već i unutar država članica, trebalo bi omogućiti uporabu sustava za identifikaciju i metapodatke na svakom sudu.
59. Države članice pozvane su da, na dobrovoljnoj osnovi, na nacionalnoj razini uvedu europski identifikator sudske prakse i minimalni skup ujednačenih metapodataka za sudsku praksu. Trenutačno je određen broj država članica već uveo sustav ECLI u zemlji.

ii. JURE

60. Baza podataka JURE sadrži relevantne odluke koje su donijeli sudovi država članica EU-a i, prema potrebi, Island, Norveška i Švicarska te Sud Europske unije, u skladu sa sljedećim konvencijama i propisima:
- Konvencijom iz Bruxellesa (1968.)
 - Konvencijom iz Lugana (1988.)
 - Uredbom Bruxelles I (2000.)
 - Uredbom Bruxelles II (2000.)
 - novom Uredbom Bruxelles II (2003.)
 - novom Konvencijom iz Lugana (2007.)

61. Trenutačno su odluke dostupne samo na izvornom jeziku.
62. Sažetak svake odluke također je dostupan na francuskom, engleskom i njemačkom (i na izvornom jeziku ako dotična zemlja osigura takav sažetak).
63. Zbirka JURE trenutačno je dostupna na internetskoj stranici EUR-Lex, u odjeljku „Nacionalno pravo” i pododjeljku „JURE”. Uključuje i sadržaj prethodne baze podataka JURE. Države članice aktivno ažuriraju tu bazu podataka, unoseći najnoviju sudsku praksu.

iii. Mreža predsjednika vrhovnih sudova

64. Mreža predsjednika vrhovnih sudova Europske unije, osnovana 2004., uspostavila je platformu za komunikaciju između vrhovnih sudova EU-a. Uz poticanje rasprave o pitanjima od zajedničkog interesa, kontakti ostvareni između predsjednika vrhovnih sudova doveli su 2007. do osnutka zajedničkog portala sa sudskom praksom s tražilicom sposobnom da pretražuje druge tražilice.

iv. Udruga državnih savjeta i vrhovnih upravnih sudova Europske unije

65. Udruga državnih savjeta i vrhovnih upravnih sudova Europske unije (ACA-Europe) sastoji se od Suda Europske unije zajedno s državnim savjetima ili vrhovnim upravnim sudovima svake države članice Europske unije. Sudovi i institucije sličnih ovlasti u državama koje sudjeluju u pregovorima s ciljem pristupanja Europskoj uniji mogu biti primljeni u svojstvu promatrača.

66. Udruga se temelji na filozofiji razmjene ideja i iskustava o pitanjima koja se tiču sudske prakse, ustroja i funkcioniranja njezinih članova u obavljanju svojih dužnosti, bilo da su pravosudne ili savjetodavne, a posebno u vezi s pravom EU-a. U tu svrhu, Udruga potiče kontakte i razmjenu informacija između članova Udruge i promatrača te sudova EU-a.
67. Udruga je uspostavila bazu podataka koja se uglavnom sastoji od presuda, mišljenja i studija koje su izdali njezini članovi. To obuhvaća dvije baze podataka, od kojih prva (Dec.Nat.) sadrži nacionalne odluke, a druga (JuriFast) sadržava prethodne spise (pitanja upućena Sudu Europske unije, njegove odgovore i odluke donesene na nacionalnoj razini kao odgovor na ta očitovanja) kao i nacionalne odluke kojima se tumači zakon EU-a.

V. OTVORENI PODACI

68. Cilj Portala otvorenih podataka EU-a (<http://open-data.europa.eu>) jest prikupljanje i širenje otvorenih podataka institucija, agencija i drugih tijela EU-a. Još jedna inicijativa teži uspostavi pan-europskog portala za otvorene podatke, preko kojeg bi se prikupljali i širili otvoreni podaci s mjesnih, regionalnih i nacionalnih portala država članica EU-a.

69. Oba su portala katalozi metapodataka i namjena im je omogućiti semantičku interoperabilnost na razini metapodataka kako bi se stvorila učinkovita poveznica među skupova podataka.
- (a) Otvoreni podaci na razini EU-a
70. Portal otvorenih podataka EU-a (<http://open-data.europa.eu>, ODP) nastao je Odlukom Komisije 2011/833/EU kako bi olakšao pristup javnosti otvorenim podacima, ohrabrila ponovna uporaba i potaknula gospodarska aktivnost. To je jedinstvena točka pristupa otvorenim podacima u posjedu institucija, agencija i drugih tijela EU-a.
71. Njegovo osnivanje dio je šire strategije za promicanje širokog i slobodnog pristupa informacijama koje su proizvele vlade ili su nastale za njih na europskoj razini. Potrebu za pomakom u smjeru otvorenih podataka potvrdilo je Europsko vijeće u listopadu 2013.
72. U skladu s obvezom prema Odluci Komisije 2011/833/EU, službe Komisije moraju u ODP pohranjivati podatke koje su za njih proizveli ili su ih same proizvele, dok su druge institucije, agencije i ostala tijela pozvani da se pridruže. Portal svakomu omogućuje jednostavnu pretragu, preuzimanje i ponovnu uporabu sve šireg raspona podataka u komercijalne ili nekomercijalne svrhe kroz katalog zajedničkih metapodataka. Portal poboljšava vidljivost i mogućnost pronalaženja podataka institucija i agencija EU-a i daje snažan doprinos njihovoj otvorenosti i transparentnosti.
73. Krajem 2014. broj pružatelja podataka koji doprinose ODP-u dosegno je 43 (26 službi Komisije, Odbor regija, Europska investicijska banka i 15 agencija), što omogućuje pristup do oko 6 650 skupova podataka.

(b) Otvoreni podaci na razini države članice

74. Višegodišnjim akcijskim planom za europsko e-pravosuđe 2014. – 2018. (2014/C 182/02) predviđa se stvaranje neformalne skupine čiji će se zaključci dostaviti Radnoj skupini Vijeća za e-pravosuđe. Cilj je rasprava i priprema metode koje se treba pridržavati u vezi s otvorenim podacima u području pravosuđa.

VI. PRISTUP PRAVU TREĆIH ZEMALJA

75. Pristup podacima kroz portale EUR-Lex, N-Lex i e-Justice trenutačno je u praksi ograničen na pravne informacije o pravu i sudskoj praksi Europske unije i država članica. Međutim, bilo bi poželjno unaprijediti i proširiti opseg dostupnih pravnih informacija kako bi se obuhvatio pristup zakonu i sudskoj praksi trećih zemalja.
76. Već se razmatralo i istraživanje kako poboljšati pristup zakonu i sudskoj praksi trećih država. Doista, takav pristup može biti od interesa čak i u odnosu na primjenu instrumenata donesenih na razini EU-a. Na primjer, člankom 2. Uredbe (EZ) br. 593/2008 o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze (Rim I) određuje se da se svaki zakon, bilo da je riječ o državi članici ili trećoj zemlji, može primjenjivati na ugovor koji je obuhvaćen područjem primjene te Uredbe. To znači da u određenim situacijama sud države članice mora primijeniti pravo treće države s kojom je taj predmet posebno povezan. Štoviše, druge situacije u svakodnevnom životu građana ili profesionalne djelatnosti poduzeća ili pravnih stručnjaka mogu zahtijevati ili pokazati korisnost pristupa stranom pravu.

77. Neke države članice imaju pravila koja njihovim sudovima ili drugim tijelima dopuštaju da dobiju informacije o stranom pravu. U tim se pravilima navodi tijelo koje je nadležno za postavljanje pitanja o stranom pravu. Isto tako dopuštaju pribavljanje mišljenje stručnjaka. Gotovo sve države članice također su stranke Europske konvencije o informacijama o stranom pravu previše.
78. Korisno je nastaviti istraživati načine olakšavanja ili proširivanja pristupa pravu trećih država. Do koje su faze rasprave stigle?
- i. Države potpisnice Konvencije iz Lugana
79. Države potpisnice Konvencije iz Lugana (Švicarska, Norveška i Island) imaju poseban odnos s EU-om. U tom pogledu, održavaju se redovni kontakti s predstavnicima Švicarske, Norveške i Islanda kako bi se raspravljalo posebno o bazama podataka sa sudskom praksom koja se odnosi na primjenu Konvencija. Na temelju te posebne suradnje države potpisnice Konvencije iz Lugana također pokazale poseban interes za rad Vijeća na semantičkoj mreži, a izravno su uključene i u rasprave o ELI-ju i ECLI-ju. Ideja je da se postupno osiguraju rješenja za semantičku mrežu kako bi stranice sa zakonodavstvom i sudskom praksom predmetnih zemalja sadržavale i upućivanje na ELI i ECLI, čime bi se poticao jednostavan, automatski pristup putem stranica EU-a i njegovih država članica.
- ii. Haška konferencija o međunarodnom privatnom pravu
80. Haška konferencija o međunarodnom privatnom pravu uključuje velik broj država. Vijeće za opće poslove i politiku Konferencije pozvalo je Stalni ured da nastavi pratiti razvoj u području pristupa sadržaju stranog prava.

81. S obzirom na to da alati semantičke mreže razvijeni na inicijativu Europske unije mogu, s obzirom na svoju fleksibilnost, biti primjenjivi na svaki nacionalni sustav, ostvareni su kontakti s ciljem izvoza tih rješenja. Europska unija ih je predstavila na sastanku Vijeća za opće poslove i politiku Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu u travnju 2014. I dalje će se pozorno pratiti budući razvoj u tom području.

iii. Inicijative država članica

82. Kroz dvije države članice EU je u kontaktu i s Iberoameričkim pravosudnim samitom, tijelom koje uključuje države Južne i Srednje Amerike. Budući da bi te države također htjele biti u mogućnosti potaknuti internetski pristup pravu, ostvareni su kontakti kako bi se prenijela rješenja za semantičku mrežu koja je razvila Europska unija.
83. Preko jedne države članice radna je skupina također obaviještena o rezultatima „programa zbližavanja” s Marokom, koji je uključivao predstavljanje ELI-ja.

VII. ZAKLJUČCI

84. Europska unija, svjesna važnosti pitanja pristupa pravu, razvila je alate i platforme s ciljem olakšavanja i proširenja pristupa pravu građanima, uključujući pravosudne djelatnike, poduzeća i institucija na razini država članica i EU-a. Taj je posao dosad već urodio plodom i treba ga nastaviti.
85. Ovo je izvješće sastavljeno radi širenja informacija javnosti.
86. Radna skupina Vijeća za e-pravo nastaviti će pratiti taj rad i predlaže sastavljanje redovnih izvješća o postignutom napretku, najmanje svakih pet godina.